

Hamburg A tudás városa

2015. szeptember 7.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

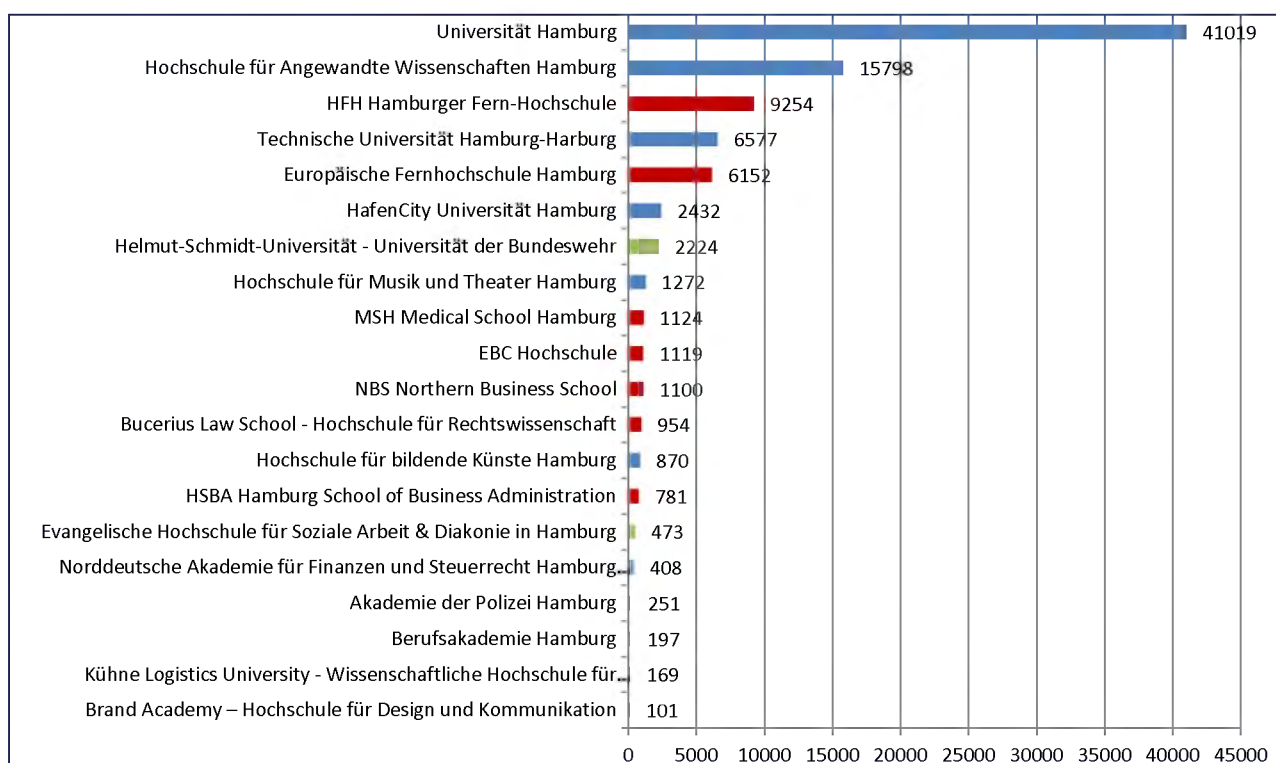
Látta:

Jóváhagyta:

Hamburg városában jelenleg 19 államilag akkreditált felsőoktatási intézmény található, melyből nyolcat Hamburg szövetségi állama működtet, 9 pedig magán fenntartású. Össességében a városban a 2013/2014-es tanév során 92 000 hallgató tanult. A három legnagyobb intézmény az Universität Hamburg (41 019 hallgató), a Hochschule für Angewandte Wissenschaften Hamburg (15 798 hallgató) és a Hamburger Fern-Hochschule (9 254 hallgató). Az egyes rangsorokat áttekintve figyelemre méltó, hogy a hamburgi intézmények nem teljesítenek kiemelkedően. A „Times Higher Education World University Ranking” világszinten 400 egyetemet rangsoroló listájában egyáltalán nem szerepel hamburgi intézmény. Azonban a hamburgi felsőoktatási intézmények olyan érdekes képzéseket kínálnak, amelyekkel a hamburgi vállalatok szakember igényét kívánják kielégíteni.

I. Általános áttekintés

Hamburg városában jelenleg 19 államilag akkreditált felsőoktatási intézmény található, melyből nyolcat Hamburg, mint szövetségi állam, egyet-egyed pedig a szövetségi védelmi minisztérium és az evangélikus egyház működtet. Ezekon kívül számtalan magán felsőoktatási intézmény biztosít még továbbtanulási lehetőséget az érdeklődők számára. Az elérhető legfrissebb hivatalos adatok a 2013/2014-es tanév őszi szemeszterére vonatkozóan nyújtanak áttekintést a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámáról. Össességében a Hanza város felsőoktatási intézményei több mint 92 000 hallgatóval rendelkeztek, akiknek majdnem fele (41 019 hallgató) az Universität Hamburg egyetemi polgára volt.

Jelmagyarázat:

■ Állami fenntartású
 ■ Magán
 ■ Evangélikus egyház / Bundeswehr / vegyes

II. A hamburgi intézmények helyezései a rangsorokban

A felsőoktatási intézmények rangsorolása a világban és Németországban különböző módszerek alapján történik. Emiatt az intézmények eltérő helyezéseket érnek el egy-egy rangsorban. Az alábbiakban a következőket tekintjük át:

- Universum + WIWO rangsor
- Shanghai-lista
- Times magazin kutatása
- Times Higher Education World University Ranking

A hufftingtonpost.de¹ hozta nyilvánosságra az Universum tanácsadó cég és a Wirtschaftstwoche (WIWO) magazin közös kutatásának eredményeit, melyben 540 vállalatot kérdeztek arról, hogy mennyire elégedettek az egyes német felsőoktatási intézményekben végzett hallgatókkal. Az intézményeket tudományterületek szerint rangsorolták. Az eredmények alapján Németországon belül Hamburgban található a hatodik legjobb műszaki menedzser képzés (Technische Universität Hamburg) és a hatodik legjobb mérnök-informatikus képzés (Universität Hamburg). Ugyanakkor semmilyen általános gazdasági képzésben, társadalom- vagy természettudományi, és egyéb mérnöki képzésben nem fért bele az első 10 legjobb oktatást nyújtó intézmény közé egyetlen hamburgi sem.

A „Shanghai-lista”² szerint a világ 100 legjobb egyeteme közé négy német felsőoktatási intézmény tudott bekerülni:

- a Heidelbergi Egyetem (46.);
- a Technische Universität München (51.);
- a Ludwig-Maximilians-Universität (LMU) München (52.); és
- a Bonni Egyetem (97.).

Az európai kontinensről egyébként a zürichi egyetem a maga 20. helyével szerezte meg a legelőkelőbb helyet. Az Universität Hamburg a hallgatói és oktatói létszámot tekintve Németország harmadik legnagyobb egyeteme, ugyanakkor ezen a listán csak a 192. helyet foglalja el. Ezzel a legjobb eredményt érte el a hamburgi felsőoktatási intézmények között.

Egy harmadik mértékadó támpont az egyetemek rangsorolásában a Times magazin kutatása, mely évről évre kutatókat (az idei évben 10 507 főt) kér fel arra, hogy nevezzenek meg 10 egyetemet, ahol szívesen oktatnának-kutatnának, amennyiben meghívnák őket. Ezen a ranglistán az LMU München érte el a legjobb értékelést, a 35. helyen végzett. Ezen kívül öt további egyetemnek sikerült a legjobb 100-ba kerülnie: a heidelbergi egyetem a 38., a berlini Humboldt egyetem a 41. helyet szerezte meg, illetve a müncheni műszaki egyetemnek (TU München) és az aacheni Rheinisch-Westfälische műszaki főiskolának sikerült még ebbe az előkelő elit klubba bekerülnie. Hamburgi egyetemet nem találunk a listán, amely természetesen rendkívül szubjektív. Főleg arról ad képet, hogy a tudományos életben milyen elismertségnek örvendenek ezek az egyetemek.

Ezzel szemben a Times Higher Education World University Ranking³ adatbázisát 13 objektív kritérium alapján állítják össze a szakértők. A kritériumok közé tartozik az oktatók elismertsége, az egyetem kutatásai, az

---

¹ http://www.huffingtonpost.de/2015/07/17/uni-ranking-2015_n_7810766.html

² <http://www.shanghairanking.com/>

³ <https://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2015/world-university-rankings#/search/Germany>

egyetem befolyása és az innovációban játszott szerepe. Itt is magasan a LMU München érte el a legjobb helyezést, a 29. helyen végzett az egyetemek világrangsorában. Összesen egyébként hat német egyetemnek sikerült a 100 legjobbba bekerülni, további hatnak pedig a legjobb 200-ba. Ugyanakkor ezen a listán válik igazán feltűnővé a hamburgi egyetemek gyenge teljesítménye. Ugyanis az összesen 28 német egyetemet tartalmazó 400-as listában egyáltalán nem szerepel hamburgi felsőoktatási intézmény annak ellenére, hogy az Universität Hamburg Németország 3. legnagyobb egyeteme.

Összességében elmondható, hogy egy olyan ellentmondásos helyzet áll fenn, mely szerint a magát a tudás városaként definiáló Hamburg, az ország második legnagyobb városa és egyik legjelentősebb gazdasági központja, még országos szinten sem tud felmutatni versenyképes egyetemet.

Egy következő elemzés keretében kifejezetten érdekes lenne megvizsgálni, hogy hogyan alakult ki ez a helyzet, milyen szempontok alapján oszlanak el Németország szerte az egyetemek, és mely faktorok befolyásolják, hogy Hamburghoz képest sokkal kisebb városok komolyabb eredményeket tudnak felmutatni a felsőoktatás terén.

III. Az egyetemek képzéseinek bemutatása

Rendkívül érdekes megfigyelni ugyanakkor, hogy bár az intézmények teljesítménye nemzetközi összehasonlításban nem kiemelkedő, mégis nagyon céltudatosan olyan képzéseket kínálnak, melyekkel Hamburg város gazdaságát segítik. Az Universität Hamburg például az idei évben megkezdte a „Kosmetikwissenschaft” MA mesterképzését, melyre olyan vegyész végzettségű hallgatókat várnak, akik a kozmetikai szerek előállításával, a hatóanyagok mélyebb ismeretével, a szabadalmaztatás, a termelés, és az értékesítés kérdéseivel szeretnének foglalkozni. Hamburg ugyanis többek közt a NIVEA központja is, így az itt végzett szakemberek számára nem jelenthet gondot az elhelyezkedés.

A NBS Northern Business School szintén az idei évben kezdte meg a „Coffeemanagement” BA elnevezésű alapképzését. A program keretében a hallgatók megismerkedhetnek a kávé gyártás technológiájával, a termeléssel, az exporttal, és a fenntartható nemzetközi kereskedelemmel. Amerika után a második legtöbb kávéfogyasztó Németország, ugyanakkor arról sem szabad megfeledkezni, hogy a TSCHIBO központja is Hamburgban található, így ez a képzés akár célzottan nekik biztosíthat utánpótlást.

Ugyancsak a hamburgi egyetem indította el kísérleti jelleggel a „Mensch-Computer-Interaktion” BA elnevezésű programot. Nem titkoltan a start-upoknak képeznek itt munkaerőt, ugyanis a fiatalok a komplex képzés keretében nem csak a számítógépekkel, a programozással ismerkednek meg, hanem a pszichológiával, szociológiával is, így a programok fejlesztése során hasznosítani tudják a társadalomtudományi ismereteiket.

A hamburgi egyetemen természetesen természettudományi és társadalomtudományi képzéseket is jelentős számban találhatunk, ezek közül a Kelet-Európa és a Finnugor tanszék emelhető ki, melyekkel akár érdemes lehet kapcsolatot kiépíteni.

Gazdasági, mérnöki képzések

A gazdasági karok képzései között megtalálhatóak a klasszikus közgazdaságtani és menedzsment szakok, ugyanakkor feltűnő, hogy az önálló pénzügyi képzések nem jellemzőek. A hamburgi egyetem gazdasági karán különlegesnek számít a Kína kultúrájával és gazdaságával foglalkozó szak. Mint ismert, két évente Hamburgban kerül megrendezésre a legnagyobb kínai-európai fórum, a „China meets Europe”, valamint Hamburg városának kiemelt fontosságú partnere Kína. Emiatt érthető, hogy minél több olyan szakembert akarnak képezni, akik mind a nyelvben, a kultúrában, mind a gazdasági viszonyokban hasznos és alkalmazható tudást szereznek tanulmányaik során.

Hamburg földrajzi helyzetéből és logisztikai központ jellegéből kifolyólag érthető, hogy minden olyan felsőoktatási intézmény, amely foglalkozik gazdasági képzésekkel, kiemelt hangsúlyt fektet a logisztika oktatására is. Ebben a tekintetben érdekes lehet a Kühne Logistics University, mely a Kühne+Nagel cég szárnyai alatt működik. A képzés nem titkolt szándéka magasan képzett, gyakorlati tudással rendelkező szakember utánpótlás bázis kialakítása a cég számára.

A mérnökképzések közt nagy szerepet játszanak a korszerű technikák, az automatizálás (Németország a negyedik ipari forradalomra készül), a fenntartható, zöld technológiák ismerete. Természetesen különösen hangsúlyos a gépgyártás, a járműgyártás, a hajógyártás és a repülőgépgyártás (Airbus) oktatása Hamburgban.

A HafenCity Universitát építészképzéseket kínál, várostervezőket oktat, mely képzésnek stílusosan a világ egyik legnagyobb városfejlesztési és rehabilitációs központja, a HafenCity ad otthont. Egyedülálló módon az egyetemen a metropol-régiók kultúráját is lehet tanulmányozni, valamint egy rendkívül izgalmas elnevezésű Q-studies szakot is választhatnak az érdeklődők. Az egyetem megfogalmazásában ez egy interdiszciplináris képzés, mely mérnöki, műszaki szemlélet mellé művészeti és kulturális látásmódot is nyújt.

A magánfinanszírozású intézmények közül az Europäische Fernhochschule Hamburg képzése emelhető ki, melynek képzési palettáján a hazánkban is ismert gazdasági szakok szerepelnek. Különösen izgalmassá teszi azonban az intézményt, hogy rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek a gazdaságpszichológia oktatására, valamint a vállalati kultúra fejlesztésében jártas szakemberek képzésére.